

Socialnämnden

Uppföljning av anhörigstödet i Nacka

Förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Dåvarande Social- och äldrenämnden i Nacka beslutade 2013 om att överföra socialtjänstens anhörigkonsulenter, demenssjuksköterska samt uppsökande verksamhet (för äldre) till dåvarande verksamheten Sociala Stödresurser. Det har nu gått tre år sedan detta och en uppföljning har skett under 2016.

Slutsatser i korta drag utifrån uppdragets frågeställningar:

- Kunderna har inte märkt av organisationsförändringen i sig, men önskemål om en vidareutveckling av anhörigstödet finns bland målgruppen äldre.
- Sämre samverkan internt mellan utförare och myndighet vilket i sin tur upplevs påverka inströmningen av nya kunder negativt enligt anhörigkonsulent äldre.
- Av de intervjuade var några inte med vid omorganisationen och några har inte tagit notis om överflyttningen. Samverkansmötena har fungerat bra när sociala kvalitetsenheten har haft ansvaret och när alla parter varit närvarande. Det som efterfrågas av anhörigkonsulenterna är en mer aktiv roll och mer input från sociala kvalitetsenheten, samt mer tid på mötena. Den sammankallande rollen som beställaren Sociala kvalitetsenheten har, lyftes fram som viktig.
- Som helhet har organisationsförändringen inte lett till några negativa konsekvenser i utvecklingen av anhörigstödet

Ärendet

En ny bestämmelse infördes i socialtjänstlagen fr.o.m. 1 juli 2009. I 5 kap. 10 § anger lagen att socialnämnden *ska* erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. Syftet med stödet till anhöriga är framför allt att minska deras fysiska och psykiska belastning. Den anhöriga kan genom stödet få en förbättrad livssituation samtidigt

som risken att drabbas av ohälsa minskar. Kommunen bör ha ett brett utbud av stöd för att kunna tillgodose grupper och individers olika behov.

Dåvarande Social- och äldrenämnden i Nacka beslutade 2013 om att överföra socialtjänstens anhängkonsulenter, demenssjuksköterska samt uppsökande verksamhet (för äldre) till dåvarande Verksamheten Sociala Stödresurser. Det har nu gått tre år sedan detta och en uppföljning har skett under 2016. I uppdraget ingick att se över den genomförda organisationsförändringen av anhängstödet och om möjligt dra slutsatser om vad den har medfört för konsekvenser ur olika aspekter:

- Vilka konsekvenser har organisationsförändringen lett till när det gäller nyttan för kunden?
- Vilka konsekvenser har organisationsförändringen lett till när det gäller samverkan internt och externt?
- Vilka konsekvenser har organisationsförändringen lett till när det gäller överförandet av avtalsgandet från socialtjänstens äldrehet till sociala kvalitetsenheten?
- Vilka konsekvenser har organisationsförändringen lett till när det gäller utvecklingen av anhängstödet?

Slutsatser i korta drag:

- Kunderna har inte märkt av organisationsförändringen, men önskemål om en vidareutveckling av anhängstödet finns bland målgruppen äldre. Som helhet har organisationsförändringen inte lett till några negativa konsekvenser i utvecklingen av anhängstödet.
- Sämre samverkan internt mellan utförare och myndighet vilket i sin tur upplevs påverka inströmningen av nya kunder negativt enligt anhängkonsulent äldre.
- Av de intervjuade var några inte med vid omorganisationen och några har inte tagit notis om överflyttningen. Samverkansmötena har fungerat bra när Sociala kvalitetsenheten har haft ansvaret och när alla parter varit närvarande. Det som efterfrågas av anhängkonsulenterna är en mer aktiv roll och mer input från Sociala kvalitetsenheten, samt mer tid på mötena. Den sammankallande rollen som beställaren Sociala kvalitetsenheten har, lyftes fram som viktig.

Uppdraget skulle även titta på ett önskat läge och lämna förslag till eventuella förändringar. Utredaren ser två förslag till förändringar:

1. Anhängperspektivet berör socialtjänstens alla verksamheter. Etablera en styrgrupp med anhängstödet funktioner och ledning, representanter från socialtjänstens ledningsgrupp och från sociala kvalitetsenheten. Uppgifter som utredaren bedömer att det finns behov av:
 - Definiera anhängstödet i Nacka.
 - Klarlägga anhängkonsulenternas roll och uppdrag
 - Skriv om kontraktet och formulera det tydligare.
2. Få till stånd en arbetsgrupp med uppdrag att rapportera till styrgruppen.

Uppgifter som utredaren bedömer att det finns behov av:

- Behovsinventering- En behovsinventering av anhörigstödet utifrån den frågeställning som Södertälje kommun använde i sin utredning av organisationen för anhörigstödet ”*Upplever socialtjänsten problem som skulle kunna lösas med anhörigstödet? – Om det är så, formulera behovet tydligt och beskriv på vilket sätt anhörigstödet kan möta det upplevda behovet*”.
- Målgruppsinventering- Eftersom målgrupperna ser så olika ut föreslås att en målgruppsinventering genomförs. Detta borde kunna ske genom dialog med de olika anhörigrupperna och fokus bör vara på hur deras behov av stöd och avlastning ser ut. Inventeringen kan sedan ligga till grund för att se över hur de insatser som finns svarar upp emot behoven samt vilka insatser som kan behöva vidareutvecklas.
- Revidering av riktlinjer- Dessa antogs 2013 och bör revideras senast 2015 enligt tjänsteskrivelsen till ärendet. Vid revideringen föreslås att tydliga styrdokument för anhörigstödet och för funktionerna inom det tas fram.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Föräldrar som har barn med funktionshinder ställs många gånger inför utmaningar som inte andra föräldrar gör. Barnen har ofta kontakt med flera instanser. För föräldrarna blir det mycket som ska organiseras och många svåra beslut som ska fattas. För brukaren kan anhörigstödet ha en avgörande betydelse för hälsa och livskvalité. I Sverige har behoven hos "barn som anhöriga" eller "närstående" uppmärksammas på allvar ganska nyligen. Begreppen är inte allmänt kända men används allt mer. Det finns barn med en orimlig ansvars- och omsorgsbörda i sin familj. Många barn växer upp i familjer med missbruk eller psykisk ohälsa. Det får ofta allvarliga konsekvenser för deras hälsa, skolgång och arbetsliv. Det gäller även vid förälders allvarliga sjukdom eller död. Med stöd till barnen och föräldrarna kan mönstret mellan generationerna brytas.

Bilagor

Rapport ”Uppföljning av anhörigstödet i Nacka”.

Helena Lindenius
Chef
Enheten funktionsnedsättning

Gabriella Nyhäll
Planerare/ Utvecklare
Sociala kvalitetsenheten